

## Kansantaloustieteen perusteet loppukoe 23.11.1993

1. Määrittele seuraavat käsitteet tai asiat

- (a) hinnan muutoksen substitutiovaikutus
- (b) verotuksesta aiheutuva tehokkuusrasitus
- (c) revalvaatio
- (d) tuottajan ylijäämä
- (e) säästämisparadoksi
- (f) reaalin valuuttakurssi

2 (Kuvatehtävä)

3. Yritys on saanut monopoliaseman tuotteen myynnissä ja tuottamisessa

Rajakustannukset ovat 5mk/tuotettu yksikkö ja kysyntää kuvaa seuraava asetelma

| Hinta-----Määrä |
|-----------------|
| 10-----10000    |
| 9-----15000     |
| 8-----20000     |
| 7-----25000     |
| 6-----30000     |
| 5-----35000     |
| 4-----40000     |

Laske monopolin aiheuttama tehokkuusrasitus

4. Oletetaan että kulutusfunktio on  $C=100+Y$  ja investointifunktio on

$I=50+1Y$ . (a) mikä on tasapainotulo? (b) kuinka paljon tasapainossa säästetään? (c) mitä tapahtuu

kokonaissäästämiselle, jos jokaisella tulotasolla säästetään aikaisempaa enemmän niin, että kulutusfunktio on nyt muotoa  $C=80+.8Y$ ?

5. Esitä perusteltu vastaus kysymykseen: Ovatko veronalennukset aina kokonaiskysyntää kasvattavia avoimessa taloudessa?

## Kansantaloustieteen perusteet. loppukuulustelu 24.11.1994.

Vastaa kaikkiin kysymyksiin. Tulokset 28.11.1994 klo 16.

1. Määrittele lyhyesti seuraavat käsitteet tai asiat:

- (a) kysynnän tulojousto
- (b) myyntihalukkuus
- (c) monopolistinen kilpailu
- (d) hyvinvointitorian peruslause
- (e) reaalin valuuttakurssi ja
- (f) vaihtotase.

2. Paikkakunnalla on kaksi pesulaa A ja B, jotka ovat muodostaneet (salaisen) kartellin. Kummankin pesulan rajakustannus on 5mk/pestävä vaate. Asiakkaat ostavat palvelut pesulalta, joka on halvempi ja oletetaan, että hintoja voidaan muuttaa vain 2.5 mk:n välein. Seuraavassa taulukossa esitetään pesulapalveluiden markkinakysynnän hinnan funktiona

| hinta-----määrä |
|-----------------|
| 15mk-----1500   |
| 12.5mk-----3000 |
| 10mk-----4500   |
| 7.5mk-----6000  |
| 5mk-----7500    |

(a) mikä on kartellin voittoa maksimoiva hinta? jos markkinat jaetaan tasan, paljonko kumpikin tarjoaa pesulapalveluita? (b) mitkä ovat pesuloiden A ja B voitot kartelliratkaisussa? (c) mitä tapahtuu pesulan A myynnille ja voitoille, jos se laskee hintaa kartelliratkaisusta?

3. Monopolivoimaa omaavan yrityksen rajakustannukset ovat 5mk/tuotettu yksikkö ja kysyntää kuvaa seuraav asetelma:

| hinta----- | määrä |
|------------|-------|
| 10-----    | 10000 |
| 9-----     | 15000 |
| 8-----     | 20000 |
| 7-----     | 25000 |
| 6-----     | 30000 |
| 5-----     | 35000 |
| 4-----     | 40000 |

Laske monopolin aiheuttama tehokkuusrasitus, kun monopolio käyttäytyy voittoa maksimoiden.

4. Olkoon avoimessa taloudessa voimassa seuraavat riippuvuudet:  $C=7+.9Y_d$ ,  $Y_d=Y-T$ ,  $I=100$ ,  $G=50$ ,  $X=40$  ja  $M=.5Y$ , missä  $C$ =kulutus,  $T$ =verot,  $Y_d$ =käytävissä olevat tulot,  $G$ =julkiset menot,  $X$ =vientä ja  $M$ =tuonti.

(a) mikä on tasapainotulotas?

(b) onko valtion budjetti yli- vai alijäämäinen tasapainotulotasolla? (c) onko kauppatase yli- vai alijäämäinen tasapainotulotasolla?

5. Erittele veroasteen nousun kokonaistaloudellisia vaikutuksia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä kun vallitsee

(a) uskottavasti kiinteä valuuttakurssi, (b) joustava valuuttakurssi

## Kansantaloustieteen perusteet.UUSINTAKUULUSTELU 15.12.1994

Vastaa kaikkiin kysymyksiin.Tulokset 22.12 1994 klo 16.00

1. Määrittele lyhyesti seuraavat käsitteet tai asiat:

- (a) kysynnän ristijousto
- (b) luonnollinen monopolio
- (c) tehokkuusrasitus
- (d) reaalin valuuttakurssi
- (e) maksutase ja
- (f) tasapainotetun budjetin kerroin

2. Olkoon tuotteen tarjonta sen hinnan positiivinen funktio. Arvioi

ja esitä perustelusi seuraavien väitteiden oikeellisuudelle. Tuottajille asetetun suhteellisen liikevaihtoveron

(a) kantaa vain

tuottajat, jos kysyntä on äärettömän joustavaa hinnan suhteen,(b) kantaa vain

kysyjät, jos kysynnän hintajousto on negatiivinen, mutta suurempi kuin miinus yksi,(c)

kantaa vain molemmat markkinoiden osapuolet, kun kysynnän tulojousto on negatiivinen.

3.Monopolivoimaa omaavan yrityksen rajakustannukset ovat 5mk/tuotettu yksikkö ja kysyntää kuvaa seuraava asetelma:

| hinta----- | määrä |
|------------|-------|
| 10-----    | 10000 |
| 9-----     | 15000 |
| 8-----     | 20000 |
| 7-----     | 25000 |
| 6-----     | 30000 |
| 5-----     | 35000 |
| 4-----     | 45000 |

Laske monopolin aiheuttama tehokkuusrasitus, kun monopolio käyttäytyy voittoa maksimoiden

4. Olkoon avoimessa taloudessa voimassa seuraavat riippuvuudet:  $C=10+.9D$ ,  $Y_d=Y-T$ ,  $I=100$ ,  $G=50$ ,  $X=40$  ja  $M=.25Y$ , missä  $C$ =kulutus,  $T=.5Y$ =verot,  $Y_d$ =käytettävissä olevat tulot,  $g$ =julkiset menot,  $X$ =vientit ja  $M$ =tuonti.

(a) mikä on tasapainotulotaso  $Y^*$ ?, (b) onko valtion budjetti yli- vai alijäämäinen arvolla  $Y=Y^*$ ? (c) onko kauppataase yli- vai alijäämäinen arvolla  $Y=Y^*$ ?

5. Erittele veroasteen nousun kokonaistaloudellisia vaikutuksia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä kiinteiden ja joustavien valuuttakurssien vallitessa. Voiko veroasteen nostaminen olla ekspansiivinen missään olosuhteissa?

### **Kansantaloustieteen perusteet Uusintakuulustelu 18.1.1996**

Vastaa kaikkiin kysymyksiin. Tulokset 31.1.1996

1. tarkastele graafisesti kuluttajan valintatilannetta kahden hyödykkeen, lihan ja perunoiden välillä. Oletetaan, että liha on normaalihyödyke ja perunat inferiorinen hyödyke. Oletetaan edelleen, että perunoiden hinta alenee. Osoita graafisesti kuluttajan tasapaino ennen hinnanmuutosta ja sen jälkeen. Jaa muutos substituutio- ja tulovaikutukseen. Mitä edllytetään, jotta perunat olisivat Giffenin hyödyke?

2. Tarkastele tilannetta, jossa vallitsee negatiivinen ulkoisvaikutus tuotannossa. Osoita graafisesti tämän aiheuttama hyvinvointivaikutus yhteiskunnalle. Yksi mahdollisuus päätyä parempaan tasapainoon on organisoida uudet markkinat. Kuinka tämä tapahtuisi? Mitä ongelmia kohdattaisiin? Perusta keskustelu johonkin käytännössä tavattavaan tai mahdolliseen esimerkkiin.

3. Olkoon avoimessa taloudessa voimassa seuraavat riippuvuudet: kulutusfunktio on  $C=10+.9Y_d$ , käytettävissä oleva tulo  $Y_d=Y-T$ ,  $I=80$ ,  $G=60$ ,  $X=50$ , tuontifunktio  $M=.25Y$  ja verofunktio  $T=.45Y$ .

- a) Määritä kansantulon tasapaino kiertokulussa.
- b) Onko valtion budjetti yli- vai alijäämäinen tasapainossa?
- c) Onko kauppataase yli- vai alijäämäinen tasapainossa?

4. Analysoi finanssipolitiikan vaikutuksia kokonaiskysyntä-tarjontakehikossa, kun hintataso joustaa.

- a) Lyhyellä aikavälillä (palkat ja muut panoshinnan ovat jäykkiä).
- b) Pitkällä aikavälillä.

5. Analysoi devalvaation vaikutuksen vaikutuksia vientiin, tuontiin ja vaihtotaseeseen

- a) Hyvin lyhyellä aikavälillä (vientit ja tuonti eivät reagoi)
- b) Kun vientit ja tuonti reagoivat. Miten devalvaatio parantaa vaihtotasetta?